

בייבי בום!

בקרוב המראה יהיה כל כך נפוץ שכבר לא ידברו על זה כמו על תופעה. הנשים תבססו את מקומן (המבעי?) מאחורי מערכות התובים, וכדרכן הן עושות את זה בגיוון מופלא, מכצות עצמן על חלום שבילדותן נחשב חריג ומשונה. יעל כהן החלה להקיש כעוללה, אחרות החלו מאוחר יותר, נעזרות במטען גנטי, והרי מרים היתה הראשונה

כשהייתי קטנה הרכבתי מערכות תופים
מכל מיני דברים שהיו בבית. יעל כהן
צילום: עוזי שני

"אחד הדברים המנוחכים שעושים בפרסומות למערכות תופים זה לצלם דוגמניות והורות במיני יושבות עליהן, למרות שזואים שהן לא יודעות לתופף", התלוננה קייט שלנבך, מתופפת מצליחה, בכנס המתופפות שערך הירחון "מזרון דָּאָמֶר". "למשל, ראיתי את הפרסומת החדשה למערכת של ילודויג. יושבת עליה דוגמנית עם עקבים כאלה שאף אחד בחיים לא היה מצליח לתופף איתם. וזה פשוט מנוחך ש...". "זאת לא דוגמנית, קייט, זאת אני", נכנסה לדבריה שילה א, שתופפה עם מרינס, דיאנה רוס, ספיירו ניירה ועוד. "אני מצולמת בפרסומת הזאת, ואני תמיד מגננת על כאלה עקבים".

נשים גילו את התיפוף יותר ויותר מתופפות מגיעות לצורות הראשונות בעולם המוזיקה. להקות מצליחות חושפות מתופפות מוכשרות, לא רק בלהקות-נשים כמו "בייביס אין טוילנד", "פיר נון בלונדס", "אל 7" ו"כרידס" - גם אמני אמצע הדרך כמו בילי ג'ואל ולני קרבץ ציפו מתופפות להרכביהם.

הנציגה שלנו היא יעל כהן, המתופפת של "המכשפות", שלאחרונה הקימה להקה שנקראת "קיימון".

יעל, למה אין בארץ מתופפות מצליחות חוץ ממך?

"בקרוב תהיינה המון מתופפות בארץ. לי יש כמה תלמידות מוכשרות מאוד, ואני רואה שהמון ילדות התחילו ללמוד תופים. הדור הבא יהפוך את זה למשהו טבעי. עכשיו נשים מתחילות לנגן את התופים בתקופה שאני התחלתי זה היה ממש לא מקובל".

איך התחלת באמת! היית ילדה שדופקת על סירים?

"רק על סירים: על כל דבר שרק אפשר".

מישהו במשפחה שלך היה מתופף! לאחרונה מדברים הרבה על תיפוף ככישרון גנטי.

"שמעתי על זה, אבל במקרה שלי זאת לא הסיבה. הווי לנו מוזיקאים במשפחה, אבל לא מתופפים. אני הראשונה. בגלל זה אבא שלי היה מופתע כשהתחלתי לתופף. הוא לא ידע איך לאכול את זה".

אז איך זה התפתח לך מקצועית?

"כשהייתי קטנה הרכבתי מערכות תופים מכל מיני דברים שהיו בבית. אבא שלי שיכנע אותי ללמוד פסנתר קודם, כדי להוכיח שאני רצינית. למדתי פסנתר הרבה שנים עד שיום אחד אבא שלי פגש את אהרילה קמינסקי וביקש שיבחן אותי. אהרילה שמע אותי ואמר לאבא שלי 'אין מה לעשות - יש לה את זה'. כך התחלתי ללמוד. למדתי אצל קמינסקי הרבה שנים. כשהתגייסתי התקבלתי ללהקה צבאית. הייתי המתופפת הראשונה בלהקה צבאית. עד כדי כך היה נדיר החיבור בין תופים ובנות".

"פגשתי את אורי בלק, שהיה המתופף של 'כרמלה גרוס ונגר' ולמדתי אצלו. הוא מתופף גדול, אורי, והלימודים אצלו נתנו לי המון במקביל עבדתי בהפקות שונות, הרווחתי כסף וצברתי ניסיון הצטרפתי לנוונים כהים. לאחת ההופעות שלנו הגיעו ענבל פרלמוטר ויפעת נץ. הן הציעו לי להצטרף אליהן. מאוד לא רציתי, כי היה לי ניסיון רע עם הרכבי בנות, אבל כשמעמתי את החומר התפתיתי".

ידוע שהרבה ילדות רצו ללמוד תופים אבל ההורים לא אפשרו להן בגלל דעות קדומות. איך קרה שהשנת את שלך?

"התעקשתי הרבה שנים וכשההורים ראו שאני ממש רצינית הם תמכו בי. בכלל, יש לי הורים מאוד תומכים. היום קשה להבין מה גרם לדעה הקדומה על התופים, אבל עדיין יש יותר מתופפים ממתופפות. עובדה".

"אני חושבת שזה בגלל הרעש", אמרה פעם טרי ליון קארינגטון, מתופפת גדולה שינגנה בין השאר עם וויין שורטר, הרבי נקוק, אל ניארו ודייוויד סנבורן. "החברה לא מצפה עדיין מאשה שתעז לעשות כל כך הרבה רעש. לכן כל אשה צריכה לגבור על המון מחסומים לפני שהיא מתיישבת על התופים. כל כך הרבה נשים אומרות לי 'זה מה שרציתי לעשות כשהייתי קטנה, אבל ההורים אילצו אותי להסתפק בחליץ. עצוב לחשוב על כל האנשים שנמשכו לכלי הזה והיו מוכשרים אך נאלצו לחנוק את הדחף בגלל דעות קדומות ואיסורים. כל כך טיפשי".

"לתופים יש דימוי של כלי שדורש המון כוח פיזי (מה שלא בהכרח נכון), בגלל זה נשים לא לקחו אותם בחשבון. או נכון שלמכה שלי לעולם לא תהיה עוצמה שיש למכה של גבר ששוקל 100 קילו, אבל כוח פיזי הוא לא דווקא הדבר החשוב, אלא אם כן את רוצה לנגן בכיוון של פאנק-מטאל", אמרה דון ריצ'רדסון של ה"פיר נון בלונדס" באותו המפגש של ירחון המתופפים המופלורי. "אין כאן משהו בלתי אפשרי מבחינה פיזית. אמנם רובנו מבלות לא מעט זמן בחדרי כושר, אבל תראו לי מתופף אחד שלא הולך למכוני כושר".

- "אני לא הולכת לחדרי כושר ולא עושה התעמלות", ענתה יעל כהן לשאלה שלי, "אבל מתישהו אני אתחיל. כרגע אני לא מרגישה שחסר לי כוח פיזי".

"אני יודעת שזה עניין של ננטיקה", אמרה שילה אי בראיון לאם-טי-וי. "אבא שלי היה מתופף וניגן הרבה בבית. אני חושבת שלמדתי לתופף גם מלראות ולשמוע אותו. הוא מאוד לא רצה שאהיה מתופפת. הוא עצמו נלחם קשה כל החיים בגלל המקצוע הזה ולא רצה שגם אני אצטרך להילחם, אז בתור ילדה הוא שיכנע אותי ללמוד כינור. הוא חשב שלנשים קל יותר למצוא עבודה. אז ניגנתי כינור ולא נגעתי בתופים. יום אחד אבא לקח אותי לאחת ההופעות של הלהקה שלו. הכרתי את השירים שלהם, כמובן. היו שם שלושת אלפים איש בקהל. פתאום, באמצע ההופעה, תפסתי אומץ, עליתי לבמה, התיישבתי ליד אבא, לקחתי קונסו והתחלתי לתופף עם הלהקה. זה נשמע טוב. הגננים חייכו ופתאום אבא אמר לי 'קחי סולו'. לא היה לי מושג מה זה, אז שאלתי 'מהו'. אבא אמר 'פשוט תעשי מה שאת מרגישה, מה שבא לך'. ניגנתי את הסולו הראשון בחיי מול קהל ענק וכשנמרתי הקהל צרח ושרק לי. אבא הסתכל עלי והיו לו דמעות בעיניים, כי באותו רגע הוא הבין שאין מה לעשות - הוא העביר לי את זה בגנים, ולמרות שלמדתי כינור ולא נגעתי בתופים אני מתופפת, מלידה, כמוהו. מאותו הערב ידעתי מי אני ומה אני בחיים האלה".

"יודאי שזה ננטי", מאשרת הילרי ניונס, מתופפת מריילנסרית, אחת מגנניות האולפן המבוקשות ביותר בניו-יורק. "איך תסבירו את המקרה שלי? אני לא התאמנתי יום אחד בחיים. לא היו לנו תופים בבית. ביום בו התיישבתי על התופים בפעם הראשונה ובמקרה, למרי במקרה) - ישר ניגנתי. אבא שלי לא היה

"החברה לא מצפה עדיין מאשה שתעז לעשות כל כך הרבה רעש. לכן כל אשה צריכה לגבור על המון מחסומים לפני שהיא מתישבת על התופים. כל כך הרבה נשים אומרות לי 'זה מה שרציתי לעשות כשהייתי קטנה, אבל ההורים אילצו אותי להסתפק בחליל'.

מתופף אף פעם, אבל אני יודעת שאחיו מתופף וגם אביהם, סבא שלי, היה מתופף, וכך גם אחיו. זה משהו מלידה. גם היום אני לא מתאמנת אף פעם. אני באה לנגן, לא להתאמן. בעקבות התרבות המתופפות התחילו חברות הצויד להתאים את עצמן. מוכרים בחנויות סטנדים שיוורדים נמוך יותר כדי שיהיה לבנות נוח ולא גבוה מדי."

"פעם ניגנתי על הסט של אדי ואן הקן", מספרת פאטי שאמל, המתופפת של סנדרה ברנהארט, "שהוא כידוע בחור גדול ובריא מאוד. הורדתי את המצילות שלו הכי נמוך שאפשר, אבל עדיין נתפס לי הגב. מה שכן - המערכת שלו השפיעה עלי לנגן יותר חזק ולדחוף את הקצב יותר קדימה. כל מערכת משפיעה על רוח הנגינה. כשישבת על המערכת של שילה אי זה מיד גרם לי לנגן יותר פאנקי, כי המערכת שלה מותאמת לפאנק. כל מערכת שונה משלי נורמת לי לשנות את כל המיקומים של כל דבר אלף פעם. זה לא נוח, ההוא לא טח... רק שילה מסוגלת לשבת על כל מערכת של כל אחד, לא להזיז כלום וישר להתחיל לנגן, וכל זה על עקב גבוה ודק, בבגדים של אתה טרוץ אני גיין".

"בגלל הבגדים הנועזים האלה דיאנה רוס העיפה אותי מהלהקה שלה. עוד לא הייתי מוכרת, אבל משכתי הרבה תשומת לב. אחרי כמה הופעות היא באה אלי ואמרה 'אני לא מוכנה שתלבשי מיני עם גופייה קטנה בהופעות שלי. או שתתלבשי בצורה מכובדת או שאת בחוץ'. מיד אמרתי 'או קיי, אז אני בחוץ'. לא שהייתי עקשנית בעניין של בגדים, פשוט היחס העליב אותי. אבל אני חושבת שפרינס לקח אותי לנגן איתו בזכות הבגדים והעקבים. במבחנים שהוא עשה היו כמה מתופפים שהיו יותר טובים ממני. הוא נדלק על הבגד הנועז ההוא. היום אני רואה את התמונות ולא מאמינה שככה הייתי עולה לבמה. היום אני מתלבשת רגוע יותר. לא רוצה להיראות כמו זונת רחוב, אפילו אם פרינס אהב את זה.

"לא רק פרינס ולא רק בגלל הביגוד - מוזיקאים רבים מעדיפים לעבוד עם נשים כי הן קשובות יותר. ההקשבה הזאת מתבטאת גם בנגינה. אני חושבת שכאן יש לנשים יתרון על גברים. כרוב המקרים נשים הן קשובות יותר."

"אוהבים לעבוד עם נשים גם בגלל תכונה אינסטינקטיבית אחת שזורמת לנו בדם - הרצון לרצות את כולם", אומרת דניס מריזור,

"נשים משתדלות יותר לבוא לקראת הנגנים האחרים כי הצורך לגרום שביעות רצון לסביבה חזק מאוד אצלן. היו לי בחיים גם לא מעט מקרים בהם פיטרו אותי מהלהקה מסיבות סקסיסטיות, מקרים שאמרו דברים כגון: את טובה, אבל הוא גבר, יש לו משפחה לפרנס והוא זקוק נואשות לגיב הזה. לכולם היה ברור משום מה שאני לא באמת זקוקה לגיב הזה כי אני אשה ובטח מישהו מפרנס אותי. מקרים כאלה תיסכלו אותי, אבל אף פעם לא חשבתי לוותר. אני גם מבינה שיש כאן נושא רגיש ושאלן לי ברידה - כדי לעמוד בתחרות עם גברים אני צריכה להיות יותר טובה מהם. הם עומדים מאחורי הכלי הזה כבר שנים ואנחנו עדיין חדשות בעניין".

